

Sammen om en bedre skole

Brug skolernes trivselsdag den 4. marts 2011

Skolernes primære opgave er elevernes læring og udvikling. Denne opgave løses bedst, hvis fundamentet er trivsel og tryghed for alle. Vi ved, at gode relationer mellem skolens elever, lærere, forældre og skoleledelse er en vigtig forudsætning for det. Parterne bag dette initiativ opfordrer derfor, landets skoler til at bruge skolernes trivselsdag til at sætte fokus på gode relationer og derved styrke læringsmiljøet på skolen.

Udgangspunktet for dagen er at sætte fokus på hvordan vi fremmer de gode samarbejdsrelationer mellem alle parter i skolen og de gode relationers betydning for trivsel og tryghed i skolens hverdag.

Som så mange andre forhold mellem mennesker skal vi hele tiden arbejde for og være opmærksomme på at udvikle de positive og anerkendende relationer. Dels for at fremme trivsel og læring, og dels for at have et godt fælles udgangspunkt til at tackle de situationer, hvor relationerne og samarbejdet måske alligevel går galt.

Positive og anerkendende relationer er en vigtig del af hverdagen for alle mennesker, og vi voksne har alle et ansvar for at være bevidste om det. Det gælder lige fra:

- skolebestyrelsens rammer for skolens arbejde
- skolelederens ansvar for skolens medarbejdere
- lærernes indbyrdes relationer
- lærernes og elevernes relationer i klasserne
- elevernes relationer til hinanden
- forældrenes generelle opbakning til skolen og lærerne

Med dette inspirations-katalog vil vi gerne opfordre skolen til at bruge dagen til at få sat skolens relations-kultur i fokus og inddrage alle skolens parter til at reflektere over hvilken rolle de selv har og hvordan de kan bidrage positivt til de gode relationer. Hvilke forventninger har de til fællesskabet? Hvordan kan de hver især positivt løse de problemer der vil dukke op, når mennesker er sammen?

Det er de voksne omkring eleverne, der har ansvaret og sætter rammerne, mens eleverne har et ansvar i deres relationer med hinanden og med lærerne.

Venlig hilsen

Anders Bondo Christensen
Danmarks Lærerforening

Anders Balle
Skolelederne

Benedikte Ask Skotte
Skole og Forældre

Troels Boldt Rømer
Danske Skoleelever

Sammen om en bedre skole

Inspiration til aktiviteter på trivselsdagen

I store træk kan dagen planlægges, så lærere og elever arbejder med relationer i løbet af skoledagen, og forældrene inviteres til at se/høre om dagens arbejde og være med til at drøfte deres rolle evt. i workshops. Det kan overvejes, om der er mulighed for fælles spisning som afslutning på dagen.

Forskellige aktører har andel i planlægningen og gennemførelse af dagen. Nedenfor følger forslag til, hvad henholdsvis skolebestyrelse, skoleledelse, lærere og elever kan bidrage med for at gøre dagen succesfuld.

Skolebestyrelsen

Trivselsdagen kræver tid til planlægning for alle parter, og derfor er det en god ide, at skolebestyrelsen, hvor alle parter er repræsenteret, allerede nu tager punktet på dagsordenen og beslutter, om de ønsker, at skolen bruger den 4. marts 2011 til at sætte fokus på relationer i skolen. I skolebestyrelsen kan parterne i fællesskab diskutere, hvilke tiltag de mener, er en god idé, at skolen arbejder med, og hvad de selv kan bidrage med til planlægningen, udarbejdelsen og gennemførelsen.

Skolebestyrelsen kan nedsætte en arbejdsgruppe til planlægning af dagen og opfordre repræsentanter fra skolens ledelse, medarbejdergruppen (fx AKT-læreren), elev og forældre til at deltage.

Det er også oplagt, at skolebestyrelsen overvejer, hvordan forældrene kan inddrages. Her kan trivselsambassadøren og kontaktførelserne på skolen have en naturlig og vigtig rolle, både som deltagere i arbejdsgruppen og i forbindelse med kontakten til skolens samlede forældregruppe. Sidst men ikke mindst er det vigtigt, at forældre og ansatte på skolen i god tid ved, hvad dagen går ud på og hvilke forventninger, der stilles, så alle kan have tid til at koordinere deres planer. (se endvidere: inspiration til skolebestyrelsens planlægning)

Skolens ledelse

Vi vil opfordre til, at skolens ledelse bakker op om dagen. Når beslutningen er truffet, er det først og fremmest skoleledelsens opgave at understøtte den gode ide om, at skolen vil bruge den 4. marts til at sætte fokus på trivsel og relationer.

Skoleledelsen har overblikket over, hvordan elevråd, pædagogisk råd og skolebestyrelse kan arbejde videre med projektet.

Skoleledelsen finder de nødvendige ressourcer til afholdelse af trivselsdagen og gør sig overvejelser om hvilke medarbejdere, der kan opkvalificere dagen med viden og indsigt på området – fx AKT-lærer, SSP-kontaktlærer, elevrådskontaktlærer m.fl.

Hvis der nedsættes et eller flere udvalg, er det ledelsens opgave at koordinere udvalgenes oplæg, samle dem og sikre gennemførelsen. Undervejs skal der følges op på aftaler mv.

Skoleledelsen sikrer, at dagen får et indhold, så den understøtter de øvrige aktiviteter, der i dagligdagen finder sted på skolen. Man kan på trivselsdagen arbejde med skolens værdiregelsæt og ordensregler på en anderledes måde (teater, musik, billedkunst mv.)

Medarbejderne

Der er vigtigt, at det pædagogiske personale giver opbakning til at gennemføre dagen og drøfter, hvordan arbejdet med relationer kan få fokus i undervisningen, og i det daglige samarbejde i undervisningen, med kolleger og med forældrene.

Eleverne

Gennem elevrådet har I også en fantastisk mulighed for at gøre en forskel på jeres skole ved at være med til at arrangere trivselsdagen. Her er et par forslag til, hvad I kan gøre:

- Alle klasser på skolen kan snakke om, hvordan en god lærer er. Klasserne kan evt. lave en planche med ord og tegninger på, som elevrådet kan hænge op på skolens bibliotek, i kantinen eller andre steder på skolen, hvor alle ser plancherne.
- I kan igangsætte en kampagne på trivselsdagen, hvor elevrådet og resten af skolens elever sammen sætter fokus på, hvordan man er en god klassekammerat. Dette kan I gøre ved at hænge plakater op rundt omkring på skolen, lave lege i klasserne eller få lærerne med på, at I snakker om det i klassens time på skolen.
- I kan sætte et punkt på elevrådets dagsorden om, hvordan I vil gøre skolen mere rar at være på. Her kan I fx snakke om, hvordan man skal være overfor hinanden, og hvordan skolen skal indrettes, så den bliver rar at være på. I har sikkert selv mange andre gode idéer til emner, der kan diskuteres. Til sidst kan I vende, hvad elevrådet kan gøre for at skabe de her forandringer.

Det er derfor VIGTIGT, at I deltager i det skolebestyrelsesmøde, hvor trivselsdagen skal diskuteres, så I kan være med til at planlægge og udføre de aktiviteter, der skal være på dagen.

God arbejdslyst!

Forslag til udfordringer/opgaver, der kan sættes på dagsordenen:

I løbet af dagens undervisning kan følgende indgangsvinkler bruges:

- Beskriv ”en god kammerat”. Giv eksempler på, hvad en god kammerat gør
- Beskriv ”en god lærer”. Giv eksempler på, hvad en god lærer gør, for at samværet i klassen er trygt og rart
- Beskriv en ”god klasse”. Giv eksempler på, hvad der beskriver en god klasse
- Beskriv en ”god skole”. Giv eksempler på, hvad der kendetegner en god skole, hvor alle elever og lærere har det godt sammen,
- Hvad betyder sproget, når vi er sammen? Giv eksempler på, hvordan sproget kan gøre samværet trygt og rart
- Hvad gør vi, hvis der opstår problemer i relationerne:
 - Mellem eleverne i klassen?
 - Med elever fra andre klasser?
 - Med en lærer?

Der kan arbejdes med cases, drama, artikler, undersøgelser, handleplaner mv.

Produkter kan være:

- Input til værdiregelsæt
- Ordensregler
- Samværsregler i klassen
- Aftaler om brug af klassens tid
- Aftaler om hvordan konflikter tages op
- Aftaler om sprogbrug

I kan hente mere inspiration på

www.dcum.dk

www.sammenmodmobning.dk

www.skole-foraeldre.dk (Trivselsambassadører)

Forældrene inviteres til aktiv deltagelse i trivselsdagen. Det bør overvejes, hvornår på dagen, de skal inviteres, og om den enkelte skole har mulighed for et eftermiddags-/aftenarrangement hvor personalet, eller dele af dette kan være med.

Inspiration til skolebestyrelsens planlægning af eftermiddagens program:

Ideer til forældreaktiviteter

Forældrene samles med lærer og elever i klasserne. Lærer og elever koordinerer, og eleverne fremlægger dagens arbejde for forældrene.

Der bør afsættes tid til, at forældre, elever og lærer drøfter, hvordan forældrene kan være med til at følge positivt op på elevernes arbejde, fx

- Hvordan kan forældrene følge op på samværsregler og/eller ordensregler derhjemme?
- Hvad kan forældrene gøre, hvis der opstår problemer/konflikter med deres egne børn?
- Hvad kan forældrene gøre, hvis de hører om problemer/konflikter i klassen eller på skolen?

Ideer til workshops:

Skolebestyrelsen samler kontaktførelser, evt. trivselsambassadører og AKT-lærer og drøfter fx:

- Hvordan kan der arbejdes med værdiregelsættet ud fra skolebestyrelsens udkast?
- Hvilke aktiviteter kan trivselsambassadøren planlægge for den kommende periode?
- Hvad kan skolen gøre for at opfylde handleplanen omkring trivsel ud fra sidste undervisningsmiljøvurdering?
- Hvilken rolle kan kontaktførelserne og trivselsambassadørerne have, hvis der opstår konflikter/problemer i konkrete relationer?

Øvrige forældre, elever og lærere drøfter videre i klasserne:

- Hvad gør vi, hvis samværsreglerne brydes?
- Hvad er forskellen på at fortælle, at en har brudt en aftalt regel og på at sladre?
- Hvad er der af regler i samfundet – uskrevne og lovgivne?
Hvilken betydning har de? (at du ikke bliver kørt over, at vi bidrager til fællesskabet, at du kan have dine ting i fred, at du kan få hjælp hvis du har brug for det, at vi kan gå forbi hinanden uden at støde sammen, køkultur, osv)
- Hvilke forventninger har vi til hinanden
 - Forældre til lærere?
 - Lærere til forældre?
 - Elever til lærere?
 - Lærere til elever?

Alle skolens parter samles til oplæg fra fx teatergruppe eller oplægsholder med fokus på relationer.

Afsluttes evt. med hyggeligt samvær/fællesspisning på klassetrin/faser (elever, lærer og forældre)

Hvad er kulturen på vores skole?

Spørgsmålene her kan bruges til at drøfte, hvordan I skaber positive relationer mellem alle parter.

- Hvordan byder vi hinanden ”velkommen” på skolen?
Hvad betyder det at føle sig velkommen?
”Smil er den korteste afstand mellem mennesker!” – husker vi det?
Siger vi ”goddag” til hinanden?
- Hvordan sikrer vi, at alle føler sig som en del af fællesskabet?
- Hvordan kan vi skabe en god start på dagen for alle?
Har vi nogen fællesritualer/-kultur?
I skolen, i klassen, på lærerværelset, på kontoret?
- Hvilket ansvar har skolelederen?
Læreren?
Eleven?
Forældrene?
- Hvordan siger vi ”farvel” til hinanden?
I klassen?
Til forældremøder?
På lærerværelset?
På kontoret?
- Hvordan involverer vi nedenstående i relevante aktiviteter?
Ledelsen?
Kollegaerne?
Elevne i klassen?
Elevne i skolen
Forældrene til forældremøder?
- Hvordan lytter vi? – og hører vi egentlig efter?
- Hvordan sikrer vi en anerkendende tilgang til hinanden?
- Hvordan lærer vi at forstå hinanden med de forskellige kasketter, vi har på, også når tingene er svære?